

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.553/2023/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. november 5.

Az ügy tárgya: zsarolás büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Budapest Környéki Törvényszék, 4.B.40/2021/114., ítélet,
tárgyalás, 2022. június 9.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 4.Bf.316/2022/13., ítélet,
nyilvános ülés, 2023. május 18.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a zsarolás büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati

indítványt elbírálva a Budapest Környéki Törvényszék 4.B.40/2021/114. számú és a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.316/2022/13. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2022. június 9-én kihirdetett 4.B.40/2021/114. számú ítéletével az I. rendű terheltet társtettesként elkövetett zsarolás büntettének kísérletében [Btk. 367. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont] és társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntettében [Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés h) pont] mondta ki bűnösnek. Ezért öt halmazati büntetésül mint többszörös visszaesőt 4 év fegyház fokozatú szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2023. május 18-án meghozott 4.Bf.316/2022/13. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta. Az I. rendű terhelt cselekményét társtettesként elkövetett emberrablás büntettének [Btk. 190. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat] minősítette. A szabadságvesztés büntetést börtön fokozatban rendelte végrehajtani. Egyebekben az elsőfokú ítéletet az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] A jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás a következő:

– Az I. rendű és a II. rendű terhelt unokatestvérek.

– A felbújtó 2014 júliusában azzal kereste meg az általa régóta ismert sértettet, hogy segítsen neki megfelelő személyt találni, aki anyagi ellenszolgáltatás fejében bántalmazza, és ráijeszt az őt korábban bántalmazó apósára, illetve családjára, és megbosszulja az általa elszenvedett sérelmeket. A sértett a kérés hatására felvette a kapcsolatot falubéli ismerősével, akinek a közbenjárásával végül megismerkedett a „munka” elvégzésére hajlandónak mutakozó I. rendű terhelttel.

– A sértett az őt személyesen is felkereső I. rendű terhelt felé közvetítette a felbújtó felkérését, valamint ajánlatát, és miután megállapodtak, az I. rendű terhelt kérésére, átadott a részére 50.000 forint előleget. Másnap az I. rendű terhelt közölte a sértettel, hogy a „munkát” elvégezte, és kérte a megbeszélte további fizetséget. Ennek érdekében másnap délelőtt a sértett további 250.000 forintot adott át az I. rendű terheltnek. Ezután a felbújtó a sértettnek elmondta, hogy a megbízás tárgyában nem történt semmi, amiért a sértett ismételt felvette a kapcsolatot az I. rendű terhelttel, hogy a megbízó továbbra is kéri a „munka” elvégzését. Végül az I. rendű terhelt további fizetséget kérve megegyezett a sértettel, hogy 2014. július 19. napján autóval felveszi a sértettet, aki megmutatja neki a közeli községben a felbújtó apósa és családja lakóhelyét.

- Az I. rendű terhelt ugyanakkor megállapodott a II. rendű terhelttel abban, hogy az I. rendű terhelt a sértettel való találkozásuk alkalmával a megbízást színleg elfogadva a sértettel való beszélgetését abból a célból rögzíti, hogy majd magukat rendőrnek kiadva, a sértettet színlelt rendőri intézkedés alá vonva, vele szemben a felvételen elhangzottak miatt büntetőeljárást kilátásba helyezve nagyobb összegű készpénzt követelnek tőle.
- Tervüknek megfelelően az I. rendű terhelt 2014. július 19. napján a használatában lévő, BMW típusú gépkocsival 11.00 és 12.00 óra közötti időben annak a házában felvette a sértettet, majd a felbujtó apósa lakóhelyének irányába indult úgy, hogy közben a II. rendű terhelt követte őket egy, a használatában lévő Volkswagen Passat típusú autóval.
- Röviddel elindulásuk után az autóban az I. rendű terhelt arra kérte a sértettet, hogy az ülés alól vegye elő és adja át részére a fegyverét, ami egy gáz-riasztó fegyver volt (amelynek tartása nem engedélyköteles). Ekkor már az I. rendű terhelt egy tablet készülékkel rögzíteni kezdte az autóban közte és a sértett között elhangzottakat, a beszélgetés során kitérve a „megbízás” szerinti bántalmazás részleteire. A párbeszéd során a sértett az I. rendű terhelt felé kérésként fogalmazta meg a felbujtó apósának kórházba kerülését, kezének, lábának eltörését, utalt a felbujtó feleségének lányára, a felbujtó volt élettársa Mercedes típusú autójának esetleges felgyújtására, személyi okmányai elvételére, illetve arra, hogy a házában tartott nagyobb összegű készpénzt is eltulajdoníthatják.
- A beszélgetés közben arra hivatkozva, hogy először mégsem a felbujtó apósa által lakott településre, hanem egy közeli másik településre mennek, és egyeztetnek a sértett éppen ott, a rokonainál tartózkodó ismerősével, az I. rendű terhelt arra a településre közlekedett. A főút mentén található temetőnél egy mellékútra kanyarodott, majd nem sokkal később, a főúttól kellő távolságra eltávolodva egy külterületi, félreeső, bokros-fás részen megállt. Ezzel egyidejűleg az őket végig követő II. rendű terhelt is leparkolt mögöttük a Volkswagen Passat típusú gépjárművel. Az I. rendű terhelt rendőrigazolványt felmutatva, rendőri intézkedést színelve közölte a sértettel, hogy rendőrhadnagyként dolgozik, majd a sértetre nézve terhelő felvételre is hivatkozva kiszállította őt az autóból. A gépkocsi mellett az I. rendű terhelt megbilincselte a sértett hátra tett kezeit, majd „motozást” végrehajtva az autójából szintén kiszálló II. rendű terhelt a sértett zsebéből kivette a 70.000 forint értékű, Apple iPhone 4 típusú mobiltelefonját, valamint lakás- és autókulcsát is. A sértett a színlelt rendőri intézkedésnek az elejétől a végéig ellenállás nélkül alávetette magát, mivel a terheltek megtévesztése folytán a rendőri intézkedést valósnak hitte.
- Ezt követően a terheltek beültették a már megbilincselte – magát a rendőri intézkedésnek a megtévesztés folytán továbbra is alávető – sértettet a BMW típusú gépkocsi hátsó ülésére, és az I. rendű terhelt elindult úgy, hogy közben a II. rendű terhelt az előzőekhez hasonlóan követte őket. A színlelt rendőri intézkedés hatása alatt álló, már mozgási szabadságától is megfosztott sértettnek az I. rendű terhelt büntetőeljárást és „10-20 év börtönt” helyezett kilátásba, ugyanakkor utalt arra is, hogy a büntetőjogi felelősségre vonás meghatározott készpénz összeg átadása fejében elkerülhető. Azt kérdezte a bilincsben utazó sértettől, hogy mennyit ér meg a szabadsága, mennyi pénzt tud adni azonnal, ha hazaviszi. A sértett azt válaszolta, hogy neki nincsen pénze, délutánra tudna összeszedni valamennyit.
- Az I. rendű terhelt közben a színlelt intézkedésben résztvevő, illetve az „ügyet” jól ismerő rendőrkollégájaként feltüntetett II. rendű terhelttel is telefonos beszélgetést folytatott, amelyben a rendőri intézkedés látszatának fenntartása szándékával „megfelelő jegyzőkönyvezésre” is utalt, illetve színleg azon „kétségének” is hangot adott, hogy mi legyen a sértett további sorsa, a rendőrségre előállítsák, vagy szabadon bocsássák. A büntetőeljárást elkerülni szándékozó sértett végül az I. rendű terhelt felvetésére, hogy szabadulhat a felelősségre vonás alól, ha fizet, azt közölte, hogy még aznap 17 óráig 1 millió forint készpénzt át tudna adni részükre annak érdekében, hogy elengedjék és „tisztá maradjon”.

Ebbe az I. rendű terhelt a II. rendű terhelt „jóváhagyásával”, beleegyezett, még mindig helységben haladva félreállt, a sértettől a bilincset leoldotta, és őt előre ültetve a sértett lakóhelye felé indult.

– Az I. rendű terhelt ezt követően még úgy tett, mintha telefonbeszélgetést folytatna szolgálati előljárójával, a beosztása szerinti rendőrkapitányság vezetőjével, majd közölte a sértettel, hogy mivel főnöke rábízta a döntést a további sorsa, az eljárásba való terheltkénti bevonása felől, ezért „bizalmat szavaz neki”, és hazaviszi őt, azonban, ha a megbeszélte határidőig nem adja át részükre a megegyezésük szerinti készpénzösszeget, akkor még este 18 óráig leadják a rá nézve terhelő jelentésüket a kapitányságon.

– Ennek megfelelően, miközben a II. rendű terhelt a „megegyezés” után felhagyott a követésükkel, az I. rendű terhelt 14.00 óra előtt nem sokkal a sértettet hazavitte, a lakás- és gépkocsi kulcsait visszaadta, azonban mobiltelefon készülékét a megbeszélte összeg megfizetésének biztosítékául megtartotta.

– A fenyegetés hatása alatt álló sértett ezt követően a tőle követelt összeghez való hozzájárulás érdekében segítséget kért édesapjától, aki azonban telefonon felhívta egy rendőr ismerősét, majd a sértettel 15 óra után nem sokkal a rendőrkapitányságra mentek, ahol a sértett feljelentést tett.

– Az I. rendű terhelt a magánál tartott sértetti telefonról először a sértett barátnőjével, majd részben a feljelentés megtételével párhuzamosan, részben azután több ízben a sértettel, illetve a sértett édesapjával vette fel a kapcsolatot, amely alkalmak során a sértett és édesapja azt közölték, hogy a követelt összegnek csak egy részét, 600.000 forint készpénzt tudtak megszerezni. Az I. rendű terhelt ugyanakkor a részösszeg azonnali átadásába beleegyezett, és többszöri telefonos egyeztetésük során végül arra hívta fel a rendőrkapitányságon tartózkodó, majd onnan gépkocsival útnak induló sértettet és édesapját, hogy a pénzt a közvetlen közelben található töltőállomáson adják át részükre.

– A sértett és édesapja rendőri kísérettel ment 18.00 óra körüli időben a benzinkútra, azonban annak helyszínéhez közelítve az I. rendű terhelt, mivel a követelés kifizetése és a találkozó realizálása érdekében bonyolított telefonálás során a háttérhangokból (a sértetti autóban hátul fedett helyzetben lévő rendőr az akcióból kifolyólag folyamatos kommunikációban volt, illetve a rendőrségen is folyt kommunikáció) érzékelte, hogy a sértett és édesapja nem egyedül érkezik a találkozóra, ezért a lelepleződéstől tartva anélkül távoztak, hogy a követelt összeghez, illetőleg annak egy részéhez hozzájutottak volna. Az, hogy az I. rendű terhelt látta-e a rendőri segítséggel érkező sértettet vagy a tőlük függetlenül a megbeszélte helyszín közelében elhaladó rendőrautót, teljes bizonyossággal nem állapítható meg.

– Az I. rendű és a II. rendű terhelt az Apple iPhone 4 típusú mobiltelefon elvételével 70.000 forint kárt okoztak a színelt rendőri intézkedés alatt álló, az elvételre elszenvedő sértettnek, amely kárösszeg megtérült, mivel a nyomozás során a rendőrhatalóság részére az I. rendű terhelt a készüléket leadta, amit a hatóság lefoglalt, és kiadott a sértettnek.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára alapítva a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és a törvénynek megfelelő határozat meghozatala érdekében.

[5] Indokai szerint a másodfokú eljárásban kizárt védő vett részt, mert ugyanazon védő látta el mind az I. rendű, mind a II. rendű terhelt védelmét annak ellenére, hogy közöttük érdekellentét állt fenn.

[6] Kifejtette, hogy az eljárás során több alkalommal előadta a sértett, hogy ténylegesen nem a szabadon bocsátásáért, hanem azért kértek pénzt tőle, hogy a rendőri jelentést ne adják le. Ez alapján pedig hiányzik az emberrablás törvényi tényállási eleme, mely szerint a szabadon bocsátást követelés teljesítésétől teszik függővé.

[7] Kifogásolta, hogy a bíróság nem állapította meg az I. rendű terhelt javára az önkéntes elállást annak ellenére, hogy az I. rendű terhelt nem ment el a pénzért, nem tartózkodott a helyszín közelében, valamint a sértettet nem kereste.

[8] A Legfőbb Ügyészség BF.26/2024/2. számú átiratában az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[9] Álláspontja szerint az I. rendű és a II. rendű terhelt között érdekellentét nem volt. Az azonosan védekező, a bűncselekmény elkövetését tagadó terheltek vallomásai között mutatkozó ellentét nem azonosítható az érdekellentéttel, ezáltal a védelmükben azonos védő eljárása nem kizárt.

[10] Kifejtette, hogy az I. rendű terhelt általi követelés teljesítése fejében a sértett nem csupán az állítólagos büntetőeljárás elmaradását, hanem a szabad állapotának visszanyerését is remélhette.

[11] Az emberrablás büntette a követelés címzettel közlésével már befejezett. Erre tekintettel a bűncselekmény kísérletétől csak az önkéntes elállás lehetséges. A terheltek a jogtalan követeléshez nem az önkéntes elállásuk következtében nem jutottak hozzá, hanem rajtuk kívül álló, lebukásukat veszélyeztető ok miatt, amely az önkéntességet kizárja.

[12] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn.

III.

[13] Az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[14] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[15] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[16] A Be. 659. § (1) bekezdése értelmében a jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapján vizsgálható.

[17] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye eljárási szabálysértés miatt, ha a bíróság a határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg, így a d) pontja szerint, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[18] A Be. 43. § (2) bekezdése alapján több terhelt érdekében ugyanaz a védő csak akkor járhat el, ha a terheltek érdekei nem ellentétesek.

[19] Az, hogy a terheltek érdekei ellentétesek-e, kizárólag a védekezésüknek, illetve a vallomásuknak a tartalma alapján dönthető el.

[20] Ekként az érdekellentét vizsgálata összefügg a bizonyítással, éspedig a konkrét ügy megítélését, a bűnösség megállapítását érintő releváns tényekre vonatkozó bizonyítással.

[21] Eljárási következménye az olyan súlyú érdekellentétnek van, amely az eljárás kimenetelét befolyásolhatja, a terheltek bármelyikének kárára a hatékony védelem ellátását akadályozza.

[22] Ellenben az irányadó tényállás szempontjából jelentéktelen, vagy az ügyben nem szereplő tényre vonatkozó eltérő nyilatkozat az érdekellentét vizsgálatánál közömbös.

[23] Az érdekellentét vizsgálata értelemszerűen a jogerő előtti perjogi cselekvések vizsgálatát jelenti, és összefügg a bizonyítással, azonban nem a bizonyítás a tárgya, és nem anyagi jogi felülvizsgálat.

[24] Jelen ügyben a következők állapíthatók meg.

[25] Az I. rendű terhelt védelmét 2023. március 19. napjától (a másodfokú eljárásban) meghatalmazással ügyvéd1 látta el. A II. rendű terhelt védője, ügyvéd2 a másodfokú bíróságra 2023. május 15-én érkezett beadványában bejelentette, hogy a II. rendű terhelt védelmének ellátására szóló meghatalmazása 2023. április 26. napján megszűnt. Ugyanakkor a II. rendű terhelt védelmére 2023. április 29-én meghatalmazásra került ügyvéd1.

[26] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2023. május 18-án megtartott nyilvános ülésén az I. rendű és a II. rendű terhelt védelmét ügyvéd1 helyett ügyvéd3 látta el (Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.316/2022/13. számú jegyzőkönyv 1. oldal).

[27] Ekként tény, hogy ugyan korábban nem, de a másodfokú bírósági eljárásban az I. rendű és a II. rendű terhelt védelmét közös védő látta el.

[28] Az elsőfokú nem jogerős ítélet megállapította mindkét terhelt (I. rendű és II. rendű) büntetőjogi felelősségét, az ítélet ellen az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt egyaránt felmentés, illetve enyhítés érdekében fellebbezett.

[29] Ehhez képest úgy az elsőfokú eljárásban, miként a másodfokú eljárás során is, akár a közös védő, akár az önálló védő által ellátott védelem idején (elsőfokú eljárásban) a két terhelt egyaránt tagadta a bűncselekmény elkövetését. A bírósági eljárásban a II. rendű terhelt a vallomástételt megtagadta.

[30] Az eljárás során mind az I. rendű, mind a II. rendű terhelt tagadta, hogy magukat rendőrnek adták ki, a sértettet színlelt rendőri intézkedés alá vonták, megbilincseltek és pénzt kértek volna a sértettől azért, hogy a büntetőeljárást elkerülje, illetve, hogy szabadon bocsássák.

[31] Mind az I. rendű, mind a II. rendű terhelt azt vallotta, hogy azért találkoztak a sértettel, mert a sértett egy másik személy megbízása alapján a megbízó által megjelölt személyek bántalmazásával bízta meg az I. rendű terheltet. A II. rendű terhelt az I. rendű terhelt kérésére követte őket egy külön autóval.

[32] Az elsőfokú bíróság az ítéletében azt állapította meg, hogy azon túl, hogy a terheltek – vallomásukban – önmagukhoz sem voltak következetesek, előadásuk a cselekménysor egyes részleteiben egymásnak is ellentmond {Budapest Környéki Törvényszék 4.B.40/2021/114. számú ítélet [41] bekezdés}. Ugyanakkor nem rögzít a tényállás szempontjából lényeges tények tekintetében eltérést a két terhelt vallomása között.

[33] A Kúria a közös védelmet kizáró érdekellentét kapcsán a következőkre mutat rá.

[34] Valós közös védelem esetén az érdekellentét megléte nem „előlegezhető meg”, hanem az mindig csak a terheltek addig megtett nyilatkozatai, vallomásai alapján vizsgálható. Ha a

terheltek egybehangzóan tagadják a bűncselekmény elkövetésében való részvételüket, vagy azonos az előadásuk e cselekményről, érdekellentétükről nem lehet szó, még akkor sem, ha az egyik vagy egyes terhelteknek az lenne a valóságos – kedvezőbb büntetőjogi megítéléshez vezető – érdeke, hogy a társaitól eltérő vallomást tegyen (BH 2009.200.).

[35] Kétségtelen, hogy ezen túlmenően egyező irányú terhelti vallomások mellett ugyancsak felmerülhet érdekellentét, ha a terhelt egy másik terhelt által vitatott vagy tagadott, a bűnösség megállapítása, a cselekmény minősítése vagy a büntetéskiszabás szempontjából releváns tény, körülményt állít a másik terhére. Elméletileg – különböző tartalmú – tagadó vallomások is megalapozhatnak érdekellentétet, ha az egyik vallomás elfogadása a másik terhelt szavahihetőségének gyengülését vagy elvesztését vonná maga után.

[36] Jelen ügyben azonban – az előzőekben ismertetettek szerint – erről nincs szó.

[37] A védő által hivatkozott ellentétes vallomások vonatkozásában a Kúria a következőkre mutat rá.

[38] A vallomások közötti ellentét nem feltétlenül jelent érdekellentétet. Amennyiben az eltérések nem vezetnek érdekkonfliktushoz – például nem befolyásolják a védelem stratégiáját, a terheltek érdekeit – akkor nincs a terheltek között érdekellentét.

[39] Jelen ügyben tehát az I. rendű és a II. rendű terhelt között nem volt érdekellentét, ezért a védelmükben nem volt kizárt az azonos védő eljárása.

[40] Ennélfogva megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést nem valósított meg.

[41] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[42] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét társtettesként elkövetett emberrablás büntetében [Btk. 190. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.

[43] Az I. rendű terhelt védőjének álláspontja szerint az I. rendű terhelt nem követte el az emberrablás büntettét, ugyanis az I. rendű terhelt nem a személyi szabadságától való megfosztott sértett szabadon bocsátásáért kért pénzt a sértettől, hanem a rendőri jelentés elmaradásáért.

[44] A Btk. 190. § (1) bekezdése szerint emberrablás büntettét követi el és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki mást személyi szabadságától

a) erőszakkal, illetve az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel vagy

b) védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotba helyezésével vagy ilyen állapotát kihasználva

megfoszt, és szabadon bocsátását követelés teljesítésétől teszi függővé.

[45] Az emberrablás büntettének konjunktív elkövetési magatartásai vannak, eszköz- és célcselekményre oszlik. Eszközcselekménye a személyi szabadságtól megfosztás, amelynek elkövetési módja az erőszak, avagy a kvalifikált fenyegetés, illetve a passzív alany védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotba helyezése, vagy ilyen állapotának kihasználása.

[46] A célcselekmény a követelés érvényesítése, amelynek érdekében az elkövető feltételt szab: a személyi szabadságától megfosztott passzív alany szabadon bocsátását a követelés teljesítésétől teszi függővé.

[47] Az emberrablás büntetése tekintetében bármely követelés alkalmas a bűncselekmény megállapítására, és annak a tényállásszerűség szempontjából nincs jelentősége, hogy az elkövető jogtalan, avagy jogos, illetőleg jogosnak vélt követelés teljesítésétől teszi függővé a sértett szabadon bocsátását (BH 2003.442.). A követelésnek konkrétan és kifejezettnak kell lennie.

[48] Az emberrablás megvalósulása szempontjából annak van jelentősége, hogy a személyi szabadságtól való megfosztás a követelés teljesítése érdekében történjen, a szabadon bocsátás feltétele pedig a követelés teljesítése legyen.

[49] Jelen ügyben az irányadó tényállás ezzel összefüggésben a következőket tartalmazza:

– Az I. rendű terhelt rendőrigazolványt felmutatva, rendőri intézkedést színlelve közölte a sértettel, hogy rendőrhadnagyként dolgozik, majd a sértettre nézve terhelő felvételre is hivatkozva kiszállította őt az autóból. A gépkocsi mellett az I. rendű terhelt megbilincselte a sértett hátra tett kezeit, majd „motozást” végrehajtva az autójából szintén kiszálló II. rendű terhelt a sértett zsebéből kivette a 70.000 forint értékű Apple iPhone 4 típusú mobiltelefonját, valamint lakás- és autókulcsát is. A sértett a színlelt rendőri intézkedésnek az elejétől a végéig ellenállás nélkül alávetette magát, mivel a terheltek megtevesztése folytán a rendőri intézkedést valósnak hitte.

– Ezt követően a terheltek beültették a már megbilincselte – magát a rendőri intézkedésnek a megtevesztés folytán továbbra is alávető – sértettet a BMW típusú gépkocsi hátsó ülésére, és az I. rendű terhelt elindult úgy, hogy közben a II. rendű terhelt az előzőekhez hasonlóan követte őket.

– A színlelt rendőri intézkedés hatása alatt álló, már mozgási szabadságától is megfosztott sértettnek az I. rendű terhelt büntetőeljárást és „10-20 év börtönt” helyezett kilátásba, ugyanakkor utalt arra is, hogy a büntetőjogi felelősségre vonás meghatározott készpénz összeg átadása fejében elkerülhető. Azt kérdezte a bilincsből utazó sértettől, hogy mennyit ér meg a szabadsága, mennyi pénzt tud adni azonnal, ha hazaviszi.

– Az I. rendű terhelt közben a színlelt intézkedésben résztvevő, illetve az „ügyet” jól ismerő rendőrkollégájaként feltüntetett II. rendű terhelten is telefonos beszélgetést folytatott, amelyben a rendőri intézkedés látszatának fenntartása szándékával „megfelelő jegyzőkönyvezésre” is utalt, illetve színleg azon „kétségének” is hangot adott, hogy mi legyen a sértett további sorsa, a rendőrségre előállítsák, vagy szabadon bocsássák. A büntetőeljárást elkerülni szándékozó sértett végül az I. rendű terhelt felvetésére, hogy szabadulhat a felelősségre vonás alól, ha fizet, azt közölte, hogy még aznap 17 óráig 1 millió forint készpénzt át tudna adni részükre annak érdekében, hogy elengedjék és „tisztá maradjon”.

[50] A Btk. 459. § (1) bekezdés 29. pontja szerint védekezésre képtelennek kell tekinteni azt, aki helyzeténél, vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére. A védekezésre képtelen személy nem képes kifejezésre juttatni akarátát, vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenszegülni a támadásnak. Tehát ez az állapot a passzív alany akaratnyilvánítási képességét vagy annak kifejezésre juttatását zárja ki.

[51] Mindezek alapján nyilvánvaló, hogy a sértett elhitte, hogy rendőri intézkedés alatt áll, valamint az is, hogy a kezének megbilincselésével és az I. rendű terhelt gépjárművébe ültetésével az I. rendű és a II. rendű terhelt védekezésre képtelen állapotba helyezte, személyi szabadságától megfosztotta a sértettet.

[52] A sértettnek a kilátásba helyezett hátrány – rendőrségre szállítása és büntetőeljárás indítása vele szemben – rövid időn belüli bekövetkezésével reálisan kellett számolnia.

[53] Az elkövetési magatartás kétmozzanatú jellegéből következik, hogy a bűncselekmény csak a kísérlet szakába jut, ha az elkövető a sértettet megfosztja a személyi szabadságától, de mielőtt a feltételeit közölné, a sértett kiszabadul vagy kiszabadítják. Amennyiben azonban az elkövető – bármely módon – kifejezésre juttatja a sértett szabadon bocsátásának az általa meghatározott feltételhez kötését: a bűncselekmény már a befejezettség stádiumába kerül, függetlenül attól, hogy a – vagyoni vagy nem vagyoni jellegű – követelését teljesítették-e vagy sem.

[54] Jelen ügyben pedig ez utóbbi történt, tehát az I. rendű terhelt befejezte az emberrablás bűncselekményét.

[55] A felülvizsgálati indítvány szerint az I. rendű terhelt cselekménye nem tényállásszerű, mert a pénzt nem a sértett szabadon bocsátásáért, hanem a rendőri jelentés elmaradásáért kérte.

[56] Ez az érvelés azonban téves.

[57] Azt az I. rendű terhelt védője sem vitatta, hogy a sértettet az I. rendű és a II. rendű terhelt védekezésre képtelen állapotba helyezte a kezének megbilincselésével, ezáltal a személyi szabadságától megfosztották.

[58] Az elkövetési magatartás szerves része a személyi szabadságától megfosztott személy szabadon bocsátásának valamely követelés teljesítésétől való függővé tétele.

[59] Az irányadó jogerős tényállás szerint az I. rendű terhelt azt kérdezte a bilincsből utazó sértettől, hogy mennyit ér meg a szabadsága, mennyi pénzt tud adni azonnal, ha hazaviszi {Budapest Környéki Törvényszék 4.B.40/2021/114. számú ítélet [18] bekezdés}.

[60] Az emberrablás esetén a szabadon bocsátás azt jelenti, hogy a sértett visszanyeri mozgásszabadságát, azaz teljes mértékben megszűnik a terhelt általi fizikai kontroll felette.

[61] Éppen a követelés érdekében korlátozta az I. rendű terhelt a sértett személyi szabadságát. A sértett beleegyezett abba, hogy pénzt ad az I. rendű terheltnek annak érdekében, hogy ne induljon ellene büntetőeljárás, ami egyben azt is jelentette a számára, hogy a bilincset leveszik róla és hazamehet, azaz megtörténik a szabadon bocsátása.

[62] Mindezen tényekből az állapítható meg, hogy ez az elkövetési magatartás minden tekintetben alkalmas az emberrablás törvényi tényállásának a kimerítésére.

[63] Az I. rendű terhelt védőjének érvelése, mely szerint az I. rendű terhelt nem ment el a pénzért, ezért javára az önkéntes elállás, mint – helyesen – büntethetőséget megszüntető ok megállapítható, az alábbiak szerint nem foghatott helyt.

[64] A Btk. 10. § (4) bekezdés a) pontja értelmében nem büntethető kísérlet miatt, akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény befejezése.

[65] Ugyanakkor az előzőekben kifejtettek szerint az I. rendű terhelt cselekménye nem rekedt meg a kísérleti szakban, az befejezetté vált, így jelen ügyben az önkéntes elállás fogalmilag kizárt. Ekként nincs jelentősége annak, hogy a követelt pénzüsszeghez utóbb nem jutottak hozzá, ami a tényállás szerint rajtuk kívül álló ok miatt történt.

[66] Következésképpen az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítása emberrablás büntetében [Btk. 190. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat] a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül történt.

[67] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálatban a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[68] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható.

[69] Ezzel szemben az I. rendű terhelt védője az indítványában részben a tényállás megalapozottságát és a bizonyítékértékelést vitatta, amikor a tényállással ellentétesen arra hivatkozott, hogy a sértettől az I. rendű terhelt nem a szabadon bocsátásért, hanem a rendőri jelentés leadásának elmaradásáért kért pénzt, valamint arra, hogy az I. rendű terhelt nem ment el a pénzért, a helyszín közelében sem tartózkodott. Erre azonban a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség, az indítvány e részében törvényben kizárt.

[70] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

V.

[71] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[72] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2024. november 5.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

BÉ